

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ БУРГАС ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

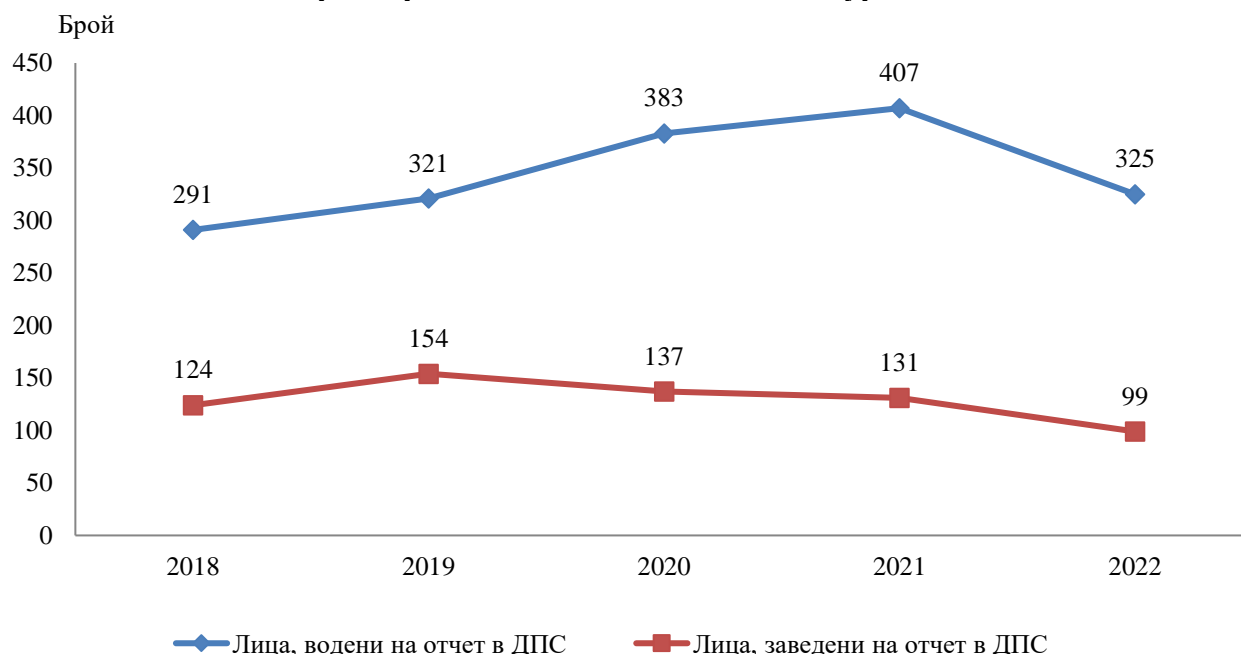
Малолетни и непълнолетни лица в област Бургас, водени, заведени и снети от отчет в детските педагогически стаи (ДПС) за извършени от тях противообществени прояви и престъпления

През 2022 г. в област Бургас на отчет¹ в детските педагогически стаи са водени 325 малолетни и непълнолетни лица за извършените от тях противообществени прояви и престъпления.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС лица в област Бургас през 2022 г. са следните:

- непълнолетни (на възраст от 14 до 17 години) - 81.2%;
- малолетни (8 - 13 години) - 18.8%;
- момчета - 277 (85.2%)
- момичета - 48 (14.8%);
- учащи - 241 (74.2%);
- в криминогенна среда живеят 227 малолетни и непълнолетни (69.8%).

Фиг.1. Малолетни и непълнолетни, водени и заведени на отчет в ДПС през периода 2018 – 2022 г. в област Бургас

¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

Броят на **заведените на отчет¹ в ДПС** през 2022 г. малолетни и непълнолетни е 99, или 30.5% от всички водени на отчет лица, като 60.6% от тях са непълнолетни.

През 2022 г. **снети от отчет в ДПС** са 85 малолетни и непълнолетни лица, или 26.2% от водените на отчет през годината:

- поради поправка на поведението - 46 лица (54.1%);
- поради навършване на 18-годишна възраст - 38 лица (44.7%);
- на други основания - 1 лице (1.2%)

1. Малолетни и непълнолетни лица, снети от отчет в детските педагогически стаи в област Бургас

(Брой)

	2021		2022	
	общо	в т.ч. поради поправка	общо	в т.ч. поради поправка
Общо за областта	147	64	85	46
Момчета	133	58	77	39
Момичета	14	6	8	7
Малолетни (8 - 13 г.)	15	14	2	2
Момчета	14	13	-	-
Момичета	1	1	2	2
Непълнолетни (14 - 17 г.)	132	50	83	44
Момчета	119	45	77	39
Момичета	13	5	6	5

Противообществени прояви в област Бургас

За извършени **противообществени прояви** през 2022 г. през ДПС са преминали 200 малолетни и непълнолетни. От тях момчетата са 132, или 66.0%, а момичетата - 68 (34.0%).

Разпределението на преминалите през ДПС по някои видове противообществени прояви е следното:

- проява на насилие и агресия - 52 лица (26.0%);
- употреба на психоактивни вещества - 40 малолетни и непълнолетни (20.0%);
- повреждане на обществена и/или частна собственост - 34 лица (17.0%);
- тормоз - 26 лица (13.0%);
- бягство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип - 23 лица (11.5%);
- непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място - 9 лица (4.5%);
- скитничество и просия - общо 4 лица (2.0%).

¹ Включват се всички малолетни и непълнолетни лица, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година

Извършени престъпления в област Бургас

През 2022 г. малолетните и непълнолетните лица, преминали през ДПС за извършени престъпления, са 147.

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от лицата на възраст 8 - 17 години. Извършителите на кражби са 85 или 57.8% от всички малолетни и непълнолетни преминали през ДПС за извършени престъпления. Най-висок е дялът на извършителите на кражби от домове - 32.9% (28 лица), следват кражби от магазини или други търговски обекти - 31.8% (27 лица), и кражби на селскостопанска продукция, домашни животни и птици - 17.6% (15 лица).

Фиг. 2 Малолетни и непълнолетни лица, преминали през ДПС, по някои видове престъпления през 2022 година в област Бургас

Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления в област Бургас

През 2022 г. в ДПС са регистрирани 57 пострадали от престъпления лица на възраст 8 - 17 години, от които 36 (63.2%) са момчета и 21 (36.8%) - момичета. Малолетните пострадали лица са 45.6%, а непълнолетните - 54.4%.

Сред жертвите на престъпления най-много са малолетните и непълнолетните, пострадали от кражби на имущество - 32 лица (56.1%). Следват пострадалите от нанесени телесни повреди - 16 лица (28.1%), и от блудство - 6 лица (10.5%).

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните лица

През 2022 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните **са образували** 231 възпитателни дела, от които 200 (86.6%) са по предложения на органите на прокуратурата. Броят на **решените дела** през годината е 225, като от тях в срок до един месец са решени 190 дела, или 84.4%. **Прекратени** са 31 дела, или 13.4% от образуваните възпитателни дела. В края на 2022 г. **са останали несвършени** 26 дела.

През отчетната година местните комисии са наложили **330 възпитателни мерки** в съответствие с чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните на 273 лица на възраст от 8 до 17 години за извършените от тях 283 общественоопасни деяния¹.

Най-често налаганите възпитателни мерки са:

- предупреждение - 178 мерки (53.9%);
- поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател - 69 възпитателни мерки (20.9%);
- задължаване на непълнолетния да извършви определена работа в полза на обществото - 27 мерки (8.2%);
- поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват, за полагане на засилени грижи - 26 мерки (7.9%);
- задължаване да участва в консултации, обучения и програми - 18 мерки (5.5%).

Основните характеристики на лицата на възраст 8 - 17 години с наложени възпитателни мерки през 2022 г. са следните:

- малолетни са 100 (36.6%), а непълнолетни - 173 (63.4%);
- момчетата са 235 (86.1%), а момичетата - 38 (13.9%).

В структурата на общественоопасните деяния, за които са наложени възпитателни мерки през годината, най-голям е относителният дял на извършените престъпления - 227 (80.2%), следвани от противообществените прояви - 40 (14.1%), и административните нарушения - 16 (5.7%).

¹ Общественоопасните деяния включват извършените от лицата противообществени прояви, престъпления и административни нарушения.

Методологични бележки

Статистическото изследване на противообществените прояви и престъпления на малолетните и непълнолетните осигурява информация на базата на годишни данни за лицата водени, заведени, снети и преминали през детските педагогически стаи, лицата с наложени възпитателни мерки за извършени общоопасни деяния, както и за пострадалите малолетни и непълнолетни от престъпления. Източник на информацията са местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е компетентен орган, който разглежда възпитателни дела, привежда в изпълнение наложените мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН) и осъществява контрол по изпълнението им.

Малолетни лица са лицата на възраст от 8 до 13 навършени години.

Непълнолетни лица са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни, извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД); освободени от възпитателните училища интернати (ВУИ) и от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния. В броя на водените на отчет в ДПС **не се включва** броят на малолетните и непълнолетните, които са **преминали през ДПС**.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни, които са новозаведени през отчетната година.

В броя на снетите от отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които през отчетната година са отпаднали от отчет, като е посочена причината за снемане от отчет.

В броя на преминалите през ДПС се включват малолетни и непълнолетни, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Възпитателна мярка е алтернативна на наказанието мярка за възпитателно въздействие спрямо малолетен или непълнолетен, извършил противообществена проява, и непълнолетен, освободен от наказателна отговорност по чл. 61 от Наказателния Кодекс, и се налага с цел преодоляване на отклоненията в поведението, предотвратяване на бъдещи нарушения и интеграция в обществото.

В броя на малолетните и непълнолетните лица с наложени възпитателни мерки се включват всички малолетни и непълнолетни, извършители на противообществени прояви, престъпления или административни нарушения, спрямо които са наложени възпитателни мерки съгласно ЗБППМН. С оглед на деянието може да се наложи **повече от една** възпитателна мярка с изключение на възпитателните мерки „настаняване в СПИ“ и „настаняване във ВУИ“.

В броя на малолетните и непълнолетните лица, пострадали от престъпления, се включват лицата, пострадали от различни видове престъпления по местоизвършване на деянието, а не по местоживееене на лицата.

Повече информация и данни от наблюдението за дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните лица са достъпни в Информационна система „Инфостат“ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=63) и на сайта на НСИ, раздел „Правосъдие и престъпност“ (<http://www.nsi.bg>).